

dosarul nr. 3ra-204/2020

prima instanță: Judecătoria Orhei, sediul Rezina (I. Parii)

instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (VI. Clima, A. Malîi, E. Palanciuc)

ÎNCHEIERE

29 ianuarie 2020

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al
Curții Supreme de Justiție,

în componență:

Președintele completului, judecătorul
Judecătorii

Maria Ghervas
Nina Vascan
Iurie Bejenaru

examinând admisibilitatea recursului depus de Casa Națională de Asigurări Sociale,

în cauza de contencios administrativ la cererea de chemare în judecată depusă de Cocîrlă Vladimir împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale cu privire la contestarea actului administrativ,

împotriva deciziei din 02 octombrie 2019 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost respins apelul declarat de Casa Națională de Asigurări Sociale împotriva hotărârii din 20 februarie 2019 a Judecătoriei Orhei, sediul Rezina

c o n s t a ț ă

La 16 octombrie 2018 Cocîrlă Vladimir a depus cerere de chemare în judecată împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale cu privire la contestarea actului administrativ.

În motivarea acțiunii a indicat că din data de 22 septembrie 2005, prin ordinul MAI nr. 300 ef din 07 octombrie 2005, a fost eliberat din funcția deținută de șef Secție a Secției Poliție ordine publică a CPR Rezina, pe motiv de boală cu dreptul de a primi pensie pe linia MAI. La momentul stabilirii pensiei pentru limită de vîrstă (22 septembrie 2005) i s-a calculat vechimea în muncă în cadrul MAI de 18 ani 7 luni și 12 zile și serviciul militar în termen de 3 ani 0 luni și 18 zile, în baza cărora și i-a fost stabilită mărimea pensiei pentru limită de vîrstă.

Ulterior, s-a constatat că stagiul a fost calculat incorect, fiind omisă perioada de activitate din 10 februarie 1987 până la 25 aprilie 1990, care conform ordinului MAI nr. 96 din 20 martie 2018 „Cu privire la recunoaștere unor înlesniri pentru stabilirea pensiei anumitor categorii de funcționari publici cu statut special și militari din cadrul MAI” urma a fi calculată cu înlesniri (avantaje) 2 zile pentru o zi de serviciu cu coeficientul 1:2.

Prin certificatul nr. 2936 din 22 mai 2018 s-a confirmat oficial vechimea sa în muncă pentru stabilirea pensiei în conformitate cu art. 13 lit. a) din Legea asigurării

cu pensii a militarilor și persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne nr. 1544 din 23 iunie 1993 și la data de 22 septembrie 2005 constituia 24 ani 10 luni și 15 zile.

Având în vedere circumstanțele menționate, în conformitate cu art. 33 din Legea nr. 156 din 14.10.1998, cu modificările ulterioare, reclamantul a solicitat prin cererea din 13.08.2018 Casei Naționale de Asigurări Sociale reexaminarea dreptului la pensie și recalcularea acesteia conform stagiului de cotizare concretizat de 24 ani 10 luni 15 zile, însă i s-a refuzat din motivul că perioada de activitate în cadrul Secției Poliției de ordine publică a CPR Rezina al MAI nu poate fi raportată la prevederile pct. 8 al Hotărârii Guvernului nr. 78 din 21.02.1994 cu privire la modul de calculare a vechimii în muncă, stabilirea și plată a pensiilor și indemnizațiilor militarilor, persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne, colaboratorilor Centrului Național Anticorupție și sistemul penitenciar.

Reclamantul a considerat refuzul neîntemeiat, or conform ordinului MAI nr. 96 din 20 martie 2018 „Cu privire la recunoașterea unor înlesniri pentru stabilirea anumitor categorii de funcționari publici speciali și militari din cadrul MAI”, care a fost emis în conformitate cu prevederile pct. 7 lit. g) și pct. 8 lit. d) din Hotărârea Guvernului nr. 78 din 21.02.1994, se stabilește expres obligația de eliberare a confirmațiilor privind înlesnirile de 2 luni vechime în muncă pentru o lună în serviciu în cadrul subdiviziunilor de pază, escortare și deținere a persoanelor reținute și arestate în izolatoarele de urmărire penală și (izolatoarele de detenție provizorie) care urmează a fi luate în considerație în calcularea vechimii în muncă pentru stabilirea pensiei în conformitate cu prevederile Legii nr. 1544-XII din 23.06.1993, la care se referă inclusiv și CNAS în refuzul său.

În același refuz, CNAS recunoaște că instituțiile de forță sunt organele abilitate pentru eliberarea calculului vechimii în serviciu și al soldei bănești, iar CNAS are numai dreptul de control asupra autenticității actelor în cauză.

A solicitat de a fi declarat nul refuzul Casei Naționale de Asigurări Sociale nr. C-1756/18 din 12.09.2018; obligarea Casei Naționale de Asigurări Sociale să-i recalculeze vechimea în muncă pentru stabilirea și plata pensiei, cu includerea perioadei de activitate din 10 februarie 1987 până la 25 aprilie 1990, cu înlesniri (avantaje) 2 zile pentru o zi de serviciu cu coeficientul 1:2 și să recalculeze vechimea în muncă pentru stabilirea pensiei pentru limită de vârstă în cadrul MAI de 24 ani, 10 luni, 15 zile.

Prin hotărârea din 20 februarie 2019 a Judecătoriei Orhei, sediul Rezina, acțiunea a fost admisă; a fost declarat nul, ca fiind emis contrar prevederilor legii, refuzul Casei Naționale de Asigurări Sociale nr. C-1756/18 din 12.09.2018; a fost obligată Casa Națională de Asigurări Sociale să-i recalculeze lui Cocârlă Vladimir cuantumul pensiei, începând cu 22 septembrie 2005, luându-se în considerare recalculul vechimii în muncă efectuat de către MAI pentru perioada 10 februarie 1987 – 25 aprilie 1990, calculată cu înlesnirea de două luni vechime pentru o lună de serviciu, pentru activitatea reclamantului în cadrul Izolatorului de Detenție Provizorie din cadrul Inspectoratului de Poliție Rezina, precum și obligată Casa Națională de Asigurări Sociale să achite lui Vladimir Cocârlă diferența sumei

rezultată din pensia recalculeată neprimită în raport cu pensia primită, începând cu 22 septembrie 2005.

La 25 martie 2019 Casa Națională de Asigurări Sociale a declarat apel împotriva hotărârii din 20 februarie 2019 a Judecătorei Orhei, sediul Rezina, solicitând casarea acesteia și emiterea unei noi hotărâri de respingere a acțiunii.

Prin decizia din 02 octombrie 2019 a Curții de Apel Chișinău a fost respins apelul declarat de Casa Națională de Asigurări Sociale împotriva hotărârii din 20 februarie 2019 a Judecătorei Orhei, sediul Rezina.

În motivarea soluției sale, instanța de apel a menționat că conform art. 33 alin. (2) din Legea nr. 1036 din 17.12.1996 cu privire la sistemul penitenciar, vechimea în muncă în vederea acordării pensiei colaboratorilor sistemului penitenciar se calculează: o zi de serviciu în instituții penitenciare de tip închis, izolatoare de urmărire penală și în instituțiile destinate pentru deținerea și tratarea bolnavilor contagioși și bolnavilor psihici, precum și la lucrările de subteran, se consideră ca 2 zile de serviciu.

Reieșind din aceste prevederi, Curtea de Apel Chișinău a reținut că subdiviziunile menționate în care a activat Cocîrlă Vladimir sunt entități destinate pentru deținerea persoanelor și care cad sub incidența reglementărilor din pct. 8 lit. d) din Hotărârea Guvernului nr. 78 din 21.02.1994 cu privire la modul de calculare a vechimii în muncă, stabilire și plată a pensiilor și indemnizațiilor militarilor, persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne, colaboratorilor Centrului Național Anticorupție și sistemului penitenciar, exercitându-și serviciul nemijlocit în izolatoarele de urmărire penală (anterior izolatoare de detenție provizorie), ceea ce a servit drept temei pentru emiterea ordinului nr. 96 din 20.03.2018 „Cu privire la recunoașterea unor înlesniri pentru stabilirea pensiei anumitor categorii de funcționari publici cu statut special și militari din cadrul Ministerului Afacerilor Interne”, luând în calculul vechimii în muncă cu înlesniri (avantaje) pentru stabilirea pensiei, cu acordarea a două luni vechime în muncă pentru o lună în serviciu, în conformitate cu prevederile Legii asigurării cu pensii a militarilor și a persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne nr. 1544 din 23.06.1993.

Instanța de apel a conchis că organul cu atribuții de stabilire și calculare a pensiei reclamantului, care la data de 22 septembrie 2005, era Ministerul Afacerilor Interne, în mod eronat a stabilit că la calcularea pensiei lui Vladimir Cocîrlă urmează a fi luată în considerare vechimea în muncă de 21 ani și 8 luni. Această concluzie a autorităților publice contravine normelor de drept material și confirmării eliberate la 22.05.2018. Or, la data de 22 septembrie 2005 Ministerul Afacerilor Interne urma să-i stabilească reclamantului stagiul necesar pentru stabilirea pensiei – 24 ani 10 luni 15 zile.

Casa Națională de Asigurări Sociale este instituția abilitată cu competența de achitare a pensiilor și alocațiilor lunare persoanelor din trupele organelor afacerilor interne.

Curtea de Apel Chișinău a reținut că prima instanță just a stabilit că din vina organului cu atribuții de stabilire și calculare a pensiei, reclamantului i-a fost

stabilită o pensie în mărime mai mică de cel obținut ca rezultat al recalculării vechimii în muncă, situație ce a generat achitarea unei pensii mai mici acestuia.

La 31 octombrie 2019 Casa Națională de Asigurări Sociale a depus recurs împotriva deciziei din 02 octombrie 2019 a Curții de Apel Chișinău, solicitând casarea acesteia și a hotărârii primei instanțe și emiterea unei noi decizii.

În motivarea recursului a indicat că nu au fost constate și elucidate pe deplin circumstanțele care au importanță pentru soluționarea cauzei, au fost aplicate eronat normele de drept material și procedural.

Examinând admisibilitatea recursului, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție menționează următoarele.

După cum rezultă din speță litigiul a fost soluționat în baza Legii contenciosului administrativ nr. 793-XIV din data de 10 februarie 2000.

Prin Legea nr. 116 din 19 iulie 2018 a fost adoptat Codul administrativ al Republicii Moldova.

În conformitate cu art. 257 alin. (1) din Codul administrativ, prezentul cod intră în vigoare la 01 aprilie 2019, iar potrivit alin. (2), la data intrării în vigoare a prezentului cod se abrogă Legea contenciosului administrativ nr. 793-XIV din data de 10 februarie 2000.

În conformitate cu art. 258 alin. (3) din Codul administrativ, procedurile de contencios administrativ inițiate până la intrarea în vigoare a prezentului cod se vor examina în continuare, după intrarea în vigoare a prezentului cod, conform prevederilor prezentului cod. Prin derogare, admisibilitatea unei astfel de acțiuni în contenciosul administrativ se va face conform prevederilor în vigoare până la intrarea în vigoare a prezentului cod. Prevederile prezentului alineat se vor aplica corespunzător pentru procedurile de apel, de recurs și de contestare cu recurs a încheierilor judecătorești.

Din sensul normei de drept enunțate urmează că, legiuitorul a optat pentru principiul aplicării imediate a noilor reglementări procedurale.

Prin urmare, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție va aprecia condițiile de admisibilitate a recursului în conformitate cu prevederile art. 258 alin. (3) din Codul administrativ, adică conform reglementărilor anterioare intrării în vigoare a Codului administrativ.

În conformitate cu art. 245 alin. (1) Codul administrativ, recursul se depune la instanța de apel în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Instanța de apel transmite neîntârziat Curții Supreme de Justiție recursul împreună cu dosarul judiciar.

Curtea de Apel Chișinău a emis decizia contestată la 02 octombrie 2019. Prin urmare, recursul depus la data de 31 octombrie 2019 este în termen.

Examinând temeiurile recursului, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține următoarele.

Temeiurile de declarare a recursului sunt prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) al Codului de procedură civilă.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) Cod de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin. (4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Conform prevederilor art. 433 lit. a) Cod de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul depus de Casa Națională de Asigurări Sociale, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Astfel, argumentele invocate în recursul depus se referă la dezacordul recurentului cu soluția pronunțată de către instanța de apel, însă nu relevă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Totodată, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că recursul exercitat conform secțiunii II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează și faptul că procedura admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432. alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

În această ordine de idei, completul Colegiului precizează că, în contextul normelor procedurale din Secțiunea a II-a, Capitolul XXXVIII Cod de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin.(4) Cod de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 Cod de procedură civilă, însă,

din recursul declarat nu rezultă argumentul privind încălcarea flagrantă a regulilor de apreciere a probelor.

În acest sens, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a relevat în jurisprudența sa constantă, rezultând din prevederile art. 6 § 1 al Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, că nu se impune motivarea în detaliu a unei decizii prin care o instanță de recurs, întemeindu-se pe dispoziții legale specifice, respinge recursul declarat împotriva sentinței pronunțate de o instanță inferioară, ca fiind lipsit de șanse de succes (cauza Rebai și alții contra Franței, Comisia Europeană a Drepturilor Omului, 25 februarie 1995, nr.26561/1995).

În conformitate cu art. 440 alin. (1) Cod de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia din temeiurile prevăzute la art.433, completul din 3 judecători decide în mod unanim, printr-o încheiere motivată irevocabilă, asupra inadmisibilității recursului. Încheierea se emite conform prevederilor art.270 și nu conține nicio referire cu privire la fondul recursului.

Având în vedere cele expuse, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul depus de Casa Națională de Asigurări Sociale, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2,3,4) al Codului de procedură civilă și, drept urmare, este inadmisibil.

În conformitate cu art. 193, 195, 230, 258 alin. (3) ale Codului administrativ și art. 270, 433 lit. a), 440 alin. (1) ale Codului de procedură civilă, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Recursul depus de Casa Națională de Asigurări Sociale se declară inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului, judecătorul

Maria Ghervas

Judecătorii

Nina Vascan

Iurie Bejenaru